

Nr 53.

Av herr **Boman**, *angående beräkning av statsverkets inkomst av rusdrycksbeskattning m. m.*

Genom beslut av 1913 tillkom statsverkets fond av rusdrycksmedel. I förordningen angående densamma bestämmes, att den är avsedd i främsta rummet för reglerande av sådana ekonomiska förhållanden, som äro en följd av mera ingripande åtgärder till rusdryckshanteringens begränsande eller avveckling. Där särskilda omständigheter därtill föranleda, må fondens medel även kunna användas för andra sociala ändamål.

Till fonden skulle som inkomst föras statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt, brännvinsförsäljningsmedel, i vad dessa för varje år överskjuta ett belopp av 41,900,000 kronor.

Vidare bestämdes, att, därest statsverkets inkomster av nu nämnt slag i medeltal under tre på varandra följande år skulle understiga 41,900,000 kronor, skulle därefter, vad som överskjuter detta medeltalsbelopp, föras till fonden, ävensom att årligen dylik medeltalsberäkning skulle äga rum för att utröna om sagda inkomster ytterligare nedgått.

Vid 1918 års slut belöpte sig fonden till 6,475,705 kronor 35 öre. I medeltal hade sålunda under åren 1914—1918 årligen i avrundat tal 1,200,000 kronor tillförts fonden, och får väl ett dylikt belopp antagas vara, vad 1913 års riksdag tänkt sig böra tillgodokomma densamma.

Bestämmelsen om årlig medeltalsberäkning torde varit avsedd för att sörja för att vid en minskad rusdrycksförbrukning likväl något belopp skulle tillgodokomma fonden. Denna bestämmelse har emellertid genom krigsårens abnorma förhållanden med förbud för tillverkning av brännvin och öl kommit att verka på ett helt annat sätt.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 3 saml. 25 häft. (Nr 53—54.)

Statsverkspropositionen upplyser om, att för 1919 beräknas avsättningen till fonden komma att utgöra 20,400,000 kronor och för 1920 ej mindre än 25,000,000 kronor, så att fonden vid 1920 års slut skulle äga en kapitalbehållning av 51,875,000 kronor och likväl beräknas i 1921 års riksstat, att ytterligare 22,000,000 kronor skulle komma att avsättas till fonden.

Jämsides med de stora avsättningarna till rusdrycksfonden har betydande minskning skett i de belopp, som från rusdrycksbeskattningen blivit tillgängliga till statsregleringsändamål. I statsregleringen för 1921 upptagas endast 20,500,000 kronor mot 41,900,000, som av 1913 års riksdag ansågs vara det lämpliga beloppet. För att i någon mån tillgodose statsverkets behov av inkomster beslöts vid 1917 och 1919 års riksdagar en särskild spirituosaaccis beräknad den förra till 3,330,000 kronor och den senare till 20,000,000 kronor.

Ehuruväl statsregleringen för 1921 enligt Kungl. Maj:ts proposition nödvändiggör en ej obetydlig ökning i den redan förut tunga inkomst- och förmögenhetsskatten, har finansplanen ej ifrågasatt någon ny spirituosaaccis. Införande av en dylik kan ju också vara onödigt, och i viss mån stridande mot grundtanken i 1913 års riksdagsbeslut om statsverkets rusdrycksfond. Däremot synes mig, att principiell invändning ej bör kunna göras emot att i 1921 års riksstat åter uppföra inkomsten från rusdrycker med 41,900,000 kronor eller det belopp, som 1913 års riksdag fastställde som normalbelopp.

En dylik åtgärd innebär endast suspenderande för ett år av bestämmelsen om medeltalsberäkning för uträkning av det belopp, som skall tillföras rusdrycksfonden. Det belopp, som efter ett dylikt beslut för 1921 komme att tillföras fonden bleve visserligen relativt obetydligt, men med den storlek fonden vid 1920 års utgång uppnått, kan man säkerligen anse, att huvudsyftet med fondens bildande därmed ingalunda äventyras.

Genom ett bifall till detta förslag är ej avsett att förhindra förverkligande av en i statsverkspropositionen uttalad avsikt att ur rusdrycksfonden hämta medel till bostadsbygge, sådana medel borde där kunna erhållas i de för 1919 och 1920 inflytande medlen beräknade till som ovan sagts 20,400,000 kronor och 25,000,000 kronor respektive.

På grund av det anförda får jag föreslå, att riksdagen måtte besluta,

att, utan hinder av vad i förordningen om statsverkets fond för rusdrycksmedel föreskrives, skall för

år 1921 som inkomst av rusdrycksbeskattning beräknas 41,900,000 kronor och att vad som denna beskattning tilläventyrs inbringar utöver detta belopp skall föras till ovan nämnda fond.

Stockholm den 20 januari 1920.

Gustaf Boman.
